

กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21*

THAI LANGUAGE TEACHING STRATEGIES FOR DEVELOPING 21ST CENTURY SKILLS

วันชัย จิงวิบูลย์สถิตย์¹, กฤษณะ เชี่ยวเวช², รำพึง ชำนาญ³, สุมาลี ทองงาม⁴, จริยา รวยสวัสดิ์⁵
และ ประมวลศักดิ์ ดีมี⁶

Wanchai Chungwiboonsatid¹, Krisana Chiewvej², Rumpeung Chamnan³, Sumelee Thongngam⁴,
Jariya Ruasawat⁵ and Pramuansak Deemee⁶

^{1,2,6}วิทยาลัยสงฆ์ระยอง มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{1,2,6}Rayong Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

³⁻⁵ครูเกษียณราชการ

³⁻⁵Government Retired Teachers, Thailand

Corresponding Author's Email: dr.wanchai.c@gmail.com

วันที่รับบทความ : 30 กันยายน 2568; วันแก้ไขบทความ 16 ตุลาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 18 ตุลาคม 2568

Received 30 September 2025; Revised 16 October 2025; Accepted 18 October 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง “กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21” มุ่งอธิบายแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยนำหลักการ กระบวนการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นกรอบองค์ความรู้เชิงกลยุทธ์ เพื่อใช้พัฒนาการเรียนรู้อาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้อาษาไทยให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีการวางแผน จัดระบบ และประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย รับผิดชอบ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการจัดบันทึก การวางแผน และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยทั้งนี้ ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจใน

Citation:

* วันชัย จิงวิบูลย์สถิตย์, กฤษณะ เชี่ยวเวช, รำพึง ชำนาญ, สุมาลี ทองงาม, จริยา รวยสวัสดิ์ และ ประมวลศักดิ์ ดีมี. (2568). กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 1074-1089.

Wanchai Chungwiboonsatid, Krisana Chiewvej, Rumpeung Chamnan, Sumelee Thongngam, Jariya Ruasawat and Pramuansak Deemee. (2025). Thai Language Teaching Strategies For Developing 21st Century Skills. Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 1074-1089.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

แนวคิดและทฤษฎีการสอน สามารถค้นคว้าและพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างอิสระ ค้นหาคำตอบได้หลากหลาย รวมทั้งจัดกิจกรรม เทคนิค และสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะภาษาไทยได้อย่างรอบด้าน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสอนภาษาไทย, การสอนภาษาไทยกับการพัฒนา, การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

Abstract

The academic article titled “Thai Language Teaching Strategies for Developing 21st Century Skills” aims to explain approaches to Thai language instruction that enhance essential 21st-century skills. It integrates relevant principles, processes, and theories to synthesize a strategic knowledge framework for improving the effectiveness of Thai language learning. Successful Thai language learning requires systematic planning, organization, and continuous self-assessment to help learners set goals, take responsibility, and solve problems independently. This can be achieved through methods such as note-taking, learning plan design, and self-evaluation. Moreover, teachers should possess a deep understanding of pedagogical theories and concepts, as well as the ability to engage in self-directed research and professional development. By doing so, they can encourage learners to think independently, explore multiple solutions, and actively participate in learning activities. Effective teaching techniques, learning activities, and instructional media should be employed to foster learner engagement and promote comprehensive development of Thai language skills.

Keyword: Thai Language Teaching Strategies, Thai Language Teaching and Developing, Developing 21st Century Skills

บทนำ

ภาษาไทยนั้น เป็นภาษาประจำชาติ สะท้อนถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยและวัฒนธรรมทางภาษาที่สืบทอดกันมาอย่างช้านาน มีคุณค่ายิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นสะพานเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและแสดงถึงความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่คนไทยใช้ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันสำหรับสร้างความเข้าใจและความร่วมมือแก่กันและกัน ใช้ประกอบอาชีพในการพัฒนาความรู้ ความคิดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อีกทั้งเป็นพื้นฐานที่สำคัญเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป (Office of the National Primary Education Commission, 2001) ในการจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคนที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานในโรงงานและหน่วยธุรกิจ ในระบบเศรษฐกิจ ทุนนิยมอุตสาหกรรมแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลง ไปอย่างมาก และคงเปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการบริหาร จัดการทางเศรษฐกิจและสังคม โลกเศรษฐกิจสมัยศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้แรงงานที่มีความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์เป็น มีจินตนาการ และเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้ดีปรับตัว ได้เก่ง แก้ปัญหาได้เก่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างขนาดใหญ่ เพื่อพัฒนา พลเมืองที่ฉลาด รับผิดชอบ คิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการท างาน แก้ไขปัญหาและแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถจัดการศึกษาของตนให้ก้าวตามทันได้จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำลง ประชากรจะตกงานเพิ่มขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาในเชิงโครงสร้างทั้งระบบ เข้าใจสภาพปัญหา เป้าหมายแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นการณ์ไกลเพื่อประโยชน์คนส่วนใหญ่เน้นที่ผลลัพธ์หรือสมรรถนะเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น การอยากรู้อยากเห็น รักการอ่าน การเรียนรู้ เรียนด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม ความเป็นผู้รับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว มีองค์กร และบุคลากรการติดตามสนับสนุนฝึกอบรมให้ครูอาจารย์เข้าใจ มีความรู้ทักษะ ที่สามารถทำตามหลักสูตรได้จริง ซึ่งรวมทั้งวิธีการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์

ประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ (ธัญญารัตน์ ชื่นแสงจันทร์, 2563, 32)

การสอนภาษาไทยควรมีกิจกรรมที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายทั้งสามประการ โดยผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ตัวชี้วัดได้ถูกต้อง 2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนเห็นคุณค่าการอ่านในชีวิตประจำวัน 3) สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน 4) ส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยในฐานะสื่อสร้างความคิดและวัฒนธรรม 5) ฝึกทักษะภาษาอย่างต่อเนื่อง 6) บูรณาการทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างเหมาะสม 7) ใช้สื่อส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย และปลอดภัยต่อศีลธรรม เช่น หนังสือที่นำไปทำกิจกรรมต่อได้ และ 8) ประเมินผลการอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น การจับใจความจากสิ่งที่อ่าน (ศูนย์พัฒนาและประยุกต์วิชาการ, 2568, ออนไลน์)

การนำวิธีการสอนอ่านหลาย ๆ วิธี มาใช้ร่วมกับกลยุทธ์การเรียนการสอน ประสานกับทฤษฎีการเรียนการสอนพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ สำหรับจะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งทักษะและประสบการณ์ ในการอ่านเนื้อหาแต่ละประเภทให้รู้เรื่อง สามารถสื่อสารเรื่องราวนั้น ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้นั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงควรทำความเข้าใจรูปแบบการสอนหลาย ๆ วิธีดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้เรียน (กิตติยาวิติ บุญเชื้อ, 2548) ในด้านกลยุทธ์อภิปัญญา เป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้นักเรียน ตระหนักถึงกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ มีการวางแผนควบคุม และตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง นับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญวิธีหนึ่ง นอกจากนี้กลยุทธ์ ทางปัญญาจะช่วยให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน โดยใช้กิจกรรมฝึกหัด วิเคราะห์ การให้ข้อมูลย้อนกลับ กลยุทธ์การจำช่วยให้นักเรียนจำ สามารถสื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน โดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนภูมิเล่าเรื่อง การทำหนังสือเล่มเล็กตลอดจนการเขียนเรื่องใหม่โดยใช้เค้าโครงจากเรื่องที่อ่าน (พัชรี ทองเรือง, ปัญญา เลิศไกร และ กันตภณ หนูทองแก้ว, 2560)

จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยนั้น สืบทอดมายาวนาน และเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตประจำวันอันเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นไทย ซึ่งในส่วนนี้ผู้จัดทำจะอธิบายในเชิงของกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการอธิบาย ประกอบด้วย หลักการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้อาษาไทย กระบวนการสอน

ภาษาไทย รวมไปถึงการนำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 มาสร้างเป็นกรอบองค์ความรู้แล้วนำมาประมวลผล และชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนภาษาไทยนั้น สามารถนำมาเสริมเป็นลักษณะไม่ว่าจะเป็นทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้ การวางแผนที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

หลักการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย

ในส่วนของผู้จัดทำขออธิบายเกี่ยวกับหลักการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีลักษณะของ สมมติฐานการเรียนรู้และการรู้ภาษา (The Acquisition Learning Hypothesis) กระบวนการเรียนรู้ภาษาของคนเรามี 2 แบบ คือ การรู้ภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning) ดังนี้

1. การรู้ภาษา (Language Acquisition) เป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาที่มีกระบวนการคล้ายคลึงกับการเรียนรู้ภาษาแม่ เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยไม่รู้ตัว ผู้เรียนจะไม่คิดว่าการกำลังเรียนภาษาอยู่เพราะมุ่งที่การใช้ภาษาการสื่อสารเป็นสำคัญ ผู้เรียนมักไม่รู้ตัวว่าได้เรียนรูกฎเกณฑ์ของภาษาแล้วเพราะการไม่มีการเน้นเรื่องก่าเกณฑ์ดังกล่าว แต่ผู้เรียนจะรู้สึกได้ถึงความถูกต้องของภาษา แม้จะไม่ได้เรียนรูกฎเกณฑ์โดยตรง การเรียนรู้แบบนี้จึงมีลักษณะเป็นธรรมชาติ และไม่ใช่วิธีทางการ

2. การเรียนภาษา (Language Learning) เป็นวิธีการเรียนภาษาอย่างรู้ตัว เรียนรูกฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก ผู้เรียนจะสามารถอธิบายกฎเกณฑ์ของภาษาได้ มีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาที่เรียน แต่ในกระบวนการเรียนด้วยวิธีนี้ ไม่มีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนในชีวิตประจำวันจึงเป็นการเรียนรู้ว่าเป็นทางการ (คราเชน Krashen อ้างใน สมพร โกมารทัต, 2555, 23-25). ซึ่งสอดคล้องกับ ความสำคัญของกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยที่ว่าด้วยการรู้จักใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมจะมีผลต่อการเรียนภาษา กลยุทธ์จะช่วยให้การเรียนรู้ดูง่ายขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียน มีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้นสามารถเรียนให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนมักใช้กลยุทธ์ในการเรียนการเรียนโดยยึดกลยุทธ์ต่าง ๆ มากำกับการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การจัดระบบการเรียน การวางแผนการเรียน การประเมินตนเอง โดยทำเป็นประจำอยู่เสมอสม่ำเสมอควบคู่ไปกับกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล

การใช้วิจารณ์ญาณ การถ่ายถอดข้อมูล เป็นต้น การสอดแทรกพฤติกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้มากที่สุดต่อผู้เรียนได้แก่ การจดบันทึก การสรุปเนื้อหา เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังใช้กลยุทธ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางจิตใจและทางสังคมมาใช้ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้อีกด้วย (R., Oxford, 1990, 1-8.) การเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการใช้ “กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา” ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษาได้อย่างรวดเร็ว มีความมั่นใจ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ กลยุทธ์ดังกล่าวสัมพันธ์กับหลักการสำคัญ 12 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายหลักของการเรียนภาษา คือ การมีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในบริบทจริงได้อย่างมีความหมาย กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสื่อสารอย่างกระตือรือร้น ส่งผลให้พัฒนาทักษะการสื่อสารได้ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก

ประการที่ 2 เสริมสร้างการนำตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่สามารถพึ่งพาครูได้ตลอดเวลา การนำตนเองจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 3 ช่วยขยายบทบาทของผู้สอน ผู้สอนไม่ได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ แต่ยังเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ให้คำแนะนำ ผู้ร่วมเรียนรู้ และผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเป็นอิสระทางการเรียนรู้ โดยต้องเข้าใจกลยุทธ์ของผู้เรียนและสามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ 4 เน้นการแก้ปัญหาเป็นหลัก กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหการเรียนรู้ เช่น การใช้เหตุผล การเดาความหมายจากบริบท หรือการจำเชิงกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความมั่นใจในการเรียนรู้

ประการที่ 5 เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การจดบันทึก การวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการกระทำที่ช่วยให้ผู้เรียนควบคุมและพัฒนาระบบการเรียนรู้ของตนได้อย่างมีระบบ

ประการที่ 6 เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในหลายมิติ กลยุทธ์การเรียนรู้ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมด้านอารมณ์ สังคม และการควบคุมตรวจสอบการเรียนรู้ เพราะการเรียนภาษาเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลและอารมณ์อย่างใกล้ชิด

ประการที่ 7 สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยกลยุทธ์ทางตรง เช่น การจำ การฝึกพูด การอ่านซ้ำ ช่วยพัฒนาทักษะภาษาที่เฉพาะเจาะจง ขณะที่กลยุทธ์ทางอ้อม เช่น การวางแผน การควบคุมอารมณ์ และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ช่วยเสริมการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ ทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ประการที่ 8 การไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง กลยุทธ์บางอย่าง เช่น การคิด เชื่อมโยงหรือการจำ เป็นกระบวนการภายในที่ยากต่อการสังเกต แม้บางกลยุทธ์ เช่น การทำงานกลุ่ม จะเห็นได้ชัด แต่โดยทั่วไปผู้สอนมักไม่สามารถทราบแน่ชัดว่าผู้เรียนใช้กลยุทธ์ใดในการเรียนรู้

ประการที่ 9 กระบวนการที่ผู้เรียนรู้ตัวในการปฏิบัติ การใช้กลยุทธ์สะท้อนถึงความพยายามของผู้เรียนในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง แม้ช่วงแรกจะเป็นการกระทำที่รู้ตัว แต่เมื่อใช้บ่อยครั้งจะกลายเป็นพฤติกรรมอัตโนมัติ

ประการที่ 10 สามารถสอนได้ผ่านการฝึกฝนกลยุทธ์ (Strategy Training) การฝึกใช้กลยุทธ์อย่างเป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น และสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ 11 มีความยืดหยุ่นสูง กลยุทธ์ไม่มีรูปแบบตายตัว ผู้เรียนสามารถเลือก ปรับ หรือผสมผสานกลยุทธ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและสถานการณ์ได้อย่างอิสระ

ประการที่ 12 ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ การใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมต้องพิจารณาจากระดับความตระหนักรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ ลักษณะของงานและกิจกรรม ความคาดหวังของผู้สอน อายุ เพศ สัญชาติ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ และเป้าหมายการเรียนรู้ (R.L., Oxford, 1990, 8-14.) สอดคล้องกับ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับหลักการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ว่ากำหนดการจัดการเรียนรู้เป็นวางแผนระยะยาว ซึ่งจำเป็นต้องจัดทำให้เสร็จก่อนเริ่มเปิดภาคเรียนหรือปีการศึกษาใหม่ เพราะกำหนดการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อไป

1. เป็นแนวทางในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน กล่าวคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นต้องดูกำหนดการจัดการเรียนรู้เป็นหลัก ทั้งนี้เพราะกำหนดการจัดการเรียนรู้จะบ่งให้ทราบว่าในแต่ละวันของสัปดาห์จะต้องจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด กิจกรรมข้อใด

2. ทำให้ผู้สอนได้เห็นแผนงานการจัดการเรียนรู้ระยะยาว ได้ทราบเนื้อหาที่จะต้องจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียนนั้นเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัว และการวางแผนทำงานตลอดภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา

3. เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารของโรงเรียน ในการวางแผนงานบริหารด้านวิชาการของโรงเรียน เช่น การวางแผนจัดทำตารางจัดการเรียนรู้ จัดผู้สอนเข้าจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมเอกสาร จัดเตรียมวันสอบกลางภาค สอบปลายภาค จัดเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ เตรียมห้องสมุด เตรียมห้องเรียน เตรียมการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ เป็นต้น

4. เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนผู้จัดการเรียนรู้ในการเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างกว้างๆ ในกรณีที่กำหนดการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดมากพอ ก็สามารถใช้กำหนดการจัดการเรียนรู้ แทนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ทำให้ผู้สอนผู้จัดการเรียนรู้สามารถเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ เตรียมแหล่งวิทยาการ เตรียมวิทยากร เตรียมศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารต่างๆ โดยดูจากกำหนดการจัดการเรียนรู้ได้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550)

หลักการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนสำคัญผู้จัดทำจะเน้นที่ การรู้ภาษากับการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เป็นกลยุทธ์ในการเรียนรู้ภาษาไทย การที่จะเรียนรู้ภาษาไทยได้ประสบความสำเร็จจะองมีการจัดระบบการเรียน การวางแผน และการประเมินตนเองเข้าไปด้วยถึงจะทำให้กลยุทธ์ของการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนได้มีเป้าหมายสามารถแก้ปัญหา รับผิดชอบการเรียนรู้ตนเอง โดยใช้วิธีการการจดบันทึก การวางแผนการเรียน การประเมินตนเอง ทำให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อผู้สอน ประกอบด้วย เตรียมการจัดการเรียนรู้ที่มีความรายละเอียดมากพอ การวางแผนที่สามารถจัดทำตารางเรียนรู้ออกกับผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

กระบวนการสอนภาษาไทย

กระบวนการสอนภาษาไทย เป็นการแบ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล เป็น 5 หมวด ประกอบด้วย

หมวดที่ 1 พุทธิพิสัย มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในข้อมูล ข้อเท็จจริง และมโนทัศน์ เช่น การสอนมโนทัศน์ การนำเสนอแนวคิดกว้าง การสอนแบบจำ และการใช้ผังกราฟิก

หมวดที่ 2 จิตพิสัย มุ่งพัฒนาเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน โดยผสมผสานวิธีการเรียนรู้ที่กระตุ้นทั้งความรู้และความเข้าใจ เช่น แนวคิดของบลูม การสอนแบบซักถาม และบทบาทสมมติ

หมวดที่ 3 ทักษะพิสัย มุ่งพัฒนาความสามารถด้านการปฏิบัติและการแสดงออก เช่น การเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน แฮร์โรว์ และเดวิส

หมวดที่ 4 ทักษะกระบวนการ มุ่งพัฒนาทักษะทางความคิดและสังคม เช่น การสืบค้น แสวงหาความรู้ การคิดอุปมัย การคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

หมวดที่ 5 การบูรณาการ พัฒนาองค์รวมของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงเนื้อหาและวิธีการ เช่น การสอนทางตรง การสร้างเรื่อง วัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (ทีคานา แชมมณี, 2548, 223-269.) โดยสอดคล้องกับวิธีการ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ดังนี้

1) หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ยึด

2) ประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น สำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ

สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับกระบวนการสอนภาษาไทย ดังนี้

1. เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูแบบมืออาชีพ มีการเตรียมการล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ของครูสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก มาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
2. ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและวิธีการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง
3. ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะทำการสอนแทนสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ
4. เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป
5. เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการ เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนระดับให้สูงขึ้น และเพื่อใช้ประกอบการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร, 2546)

กระบวนการสอนภาษาไทย นั้นจะเน้นเป็นรูปแบบของการสอนที่มีหลักสำคัญอันประกอบด้วย 1) การสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เป็นรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ 2) การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม 3) การสอนที่มุ่งพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนด้านการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ โดยรูปแบบที่มีสำคัญ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติ 4) การสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะ 5) การสอนที่เน้นการบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้าน ต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ผู้เรียนผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

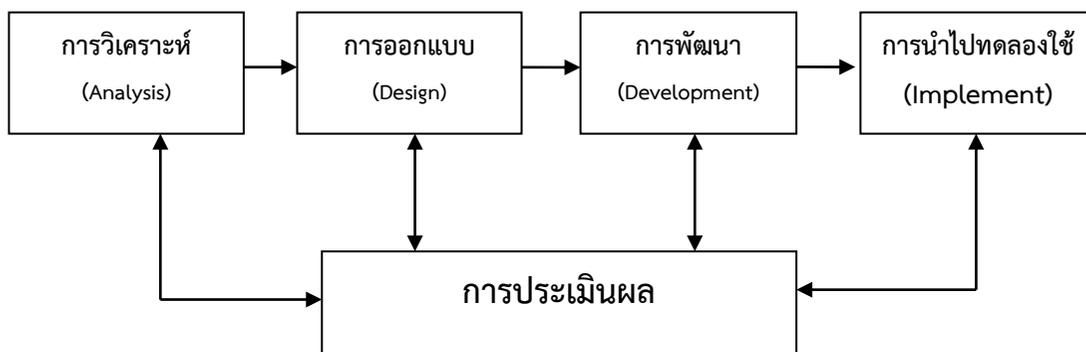
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 Strickland ในการนำเสนอขั้นตอนการออกแบบพัฒนารูปแบบ (Strickland, ADDIE, 2024, Online)

โดยหลักการนี้เป็นการนำเสนอขั้นตอนการออกแบบพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย การดำเนินการ อย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2) การออกแบบ (Design) 3) การพัฒนา (Development) 4) การนำไปทดลองใช้ (Implement) 5) การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเรียกว่า “ADDIE Model” โดยมีการกำหนดการพัฒนารูปแบบ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1) การศึกษาสภาพปัญหา คือ การเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัญหาหรือสภาพพื้นฐานของ สิ่งที่จะต้องสร้างรูปแบบให้ชัดเจน

2) การพัฒนารูปแบบ คือ การศึกษาหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วพัฒนารูปแบบตาม หลักการ ที่กำหนดขึ้น

3) การเสนอรูปแบบ คือ การนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปเสนอเพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของ รูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งแสดงไว้ดังต่อไปนี้ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงการพัฒนารูปแบบ ADDIE MODEL

โดย สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาไทยของครู ประกอบด้วย หลักการที่ 1 ครูต้องมีความรู้และเข้าใจทฤษฎี แนวคิด และกระบวนการสอนคิดอย่าง ลึกซึ้ง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในมิติต่าง ๆ

หลักการที่ 2 ครูควรให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฝึกคิดตั้งแต่การออกแบบทำงาน จนสรุปผล

หลักการที่ 3 ครูควรใช้คำถามกระตุ้นความคิด เช่น “ทำไม” “เพราะเหตุใด” “คิดอย่างไร” เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียน

หลักการที่ 4 ครูฝึกให้ผู้เรียนคิดจากง่ายไปยาก เริ่มต้นจากพื้นฐานก่อนแล้วค่อยพัฒนาการคิดขั้นสูง

หลักการที่ 5 ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดตลอดเวลา ผ่านกิจกรรมและสื่อที่กระตุ้นการคิด

หลักการที่ 6 ครูควรให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบที่หลากหลาย ไม่จำกัดอยู่คำตอบเดียว

หลักการที่ 7 ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัยและคิดอย่างสร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอ

หลักการที่ 8 ครูลดบทบาทบรรยาย หันมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงบทบาทและคิดเอง

หลักการที่ 9 ครูสร้างห้องเรียนที่เอื้อต่อการคิด เช่น การจัดมุมการเรียนรู้ การตกแต่งหรือสีสันทันของห้อง

หลักการที่ 10 ครูนำรูปแบบ เทคนิค และวิธีสอนที่ส่งเสริมการคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม

หลักการที่ 11 ครูสร้างหรือจัดหาสื่อที่กระตุ้นการคิด เช่น เกม บทเรียนสำเร็จรูป ป้ายนิเทศ หรือแท็บเล็ต

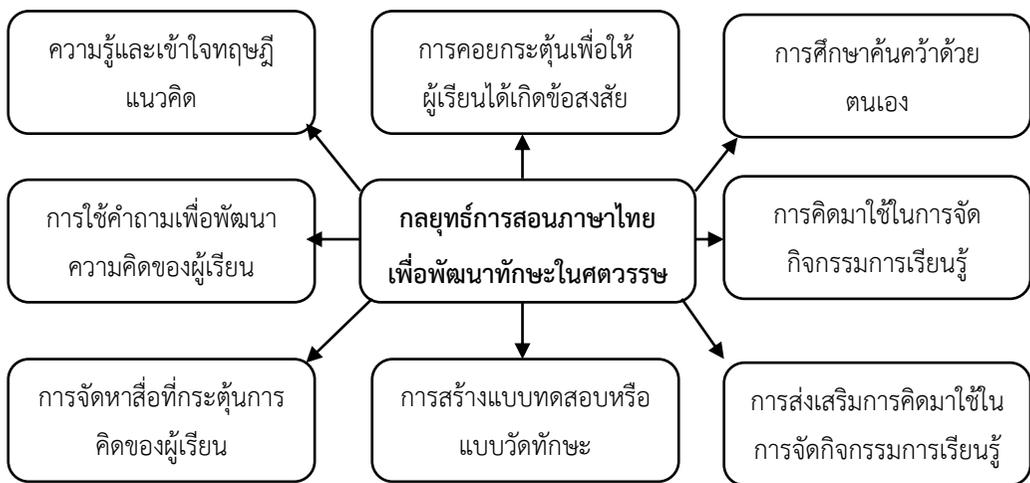
หลักการที่ 12 ครูสร้างแบบทดสอบและการประเมินที่หลากหลายเพื่อวัดทักษะการคิดขั้นสูง เช่น เรียงความ คำขวัญ คำประพันธ์ หรือสุนทรพจน์(ณัฐกิตติ์ นานา, 2558, 67-68.)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นนำหลักการในการสอนที่เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กระบวนการ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2) การออกแบบ (Design) 3) การพัฒนา (Development) 4) การนำไปทดลองใช้ (Implement) 5) การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเรียกว่า “ADDIE Model” แล้วจึงนำแนวคิดทฤษฎีมาปรับใช้ให้เข้ากับการพัฒนาทักษะของครู โดยเน้นการสอนภาษาไทยให้ ครูต้องมีความรู้และเข้าใจทฤษฎีแนวคิด สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดของตนเอง และเริ่มจากการฝึกทักษะ เปิดโอกาสให้

ผู้เรียนคิดได้ตลอดเวลา หาคำตอบได้หลากหลาย และต้องนอกนี้ผู้สอนต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนซักถาม รวมไปถึงการจัดกิจกรรม รูปแบบการสอนและเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์ โดยผู้สอนจะต้องหาสื่อในการพัฒนาผู้เรียน เช่น ประเภท เช่น เกม ป้ายนิเทศ แท็บเล็ต บทเรียนสำเร็จรูป แบบฝึก หากนำมาใช้กับผู้เรียนก็จะทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า หรือฝึกกระบวนการคิดตลอดเวลา และแบบทดสอบหรือแบบวัดทักษะการคิดอย่างหลากหลายและมีคุณภาพการวัดและประเมิน กลยุทธ์ในการสอนภาษาไทยจึงจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21” โดยผู้จัดทำได้จัดทำเป็นองค์ความรู้ใหม่ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ใหม่

ในส่วนขององค์ความรู้ใหม่เป็นการอธิบายขยายความในเรื่องของ กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นการกระจายหลักการของแต่ละรูปแบบ 8 อย่าง ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เนื่องจากการศึกษาด้วยตนเองนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะต้องรู้จักการค้นคว้าด้วยตนเองก่อน

- 2) การคอยกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดข้อสงสัย เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการทำให้ผู้เรียนเกิดคำถาม และนำไปสู่การค้นคว้าด้วยตนเอง
- 3) ความรู้และเข้าใจทฤษฎีแนวคิด การที่จะเรียนรู้ทักษะเพื่อพัฒนาการสอนภาษาไทย เราต้องรู้จักแนวคิดและทฤษฎีซะก่อนจึงจะเข้าใจในเรื่องการสอนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การใช้คำถามเพื่อพัฒนาความคิดของผู้เรียน ในการพัฒนาผู้เรียนจะต้องให้ผู้เรียนรู้จักการตั้งคำถามเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้
- 5) การจัดหาสื่อที่กระตุ้นการคิดของผู้เรียน แต่ละสื่อต้องแล้วแต่ความถนัดของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนถนัดไม่เหมือนกัน
- 6) การนำไปสู่การสร้างแบบทดสอบหรือแบบวัดทักษะเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21
- 7) การส่งเสริมการคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 8) การคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรม เพื่อให้กลยุทธ์ในการสอนภาษาไทยจึงจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุป

ในส่วนของกลยุทธ์ในการสอนภาษาไทยจะเน้นไปที่ รูปแบบของการสอนที่มีหลักสำคัญ เช่น การสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย การพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนเน้นการสอนที่เน้นการบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้าน ต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เป็นกลยุทธ์ในการเรียนรู้ภาษาไทย การที่จะเรียนรู้ภาษาไทยได้ประสบความสำเร็จ โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เรียนและผู้สอน ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้ผู้เรียนและผู้สอนได้เกิดประสบการณ์ใหม่ทำให้กลยุทธ์การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยาวัตติ บุญชื้อ. (2548). รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน
ประสบการณ์จากโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.
กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.
- ณัฐกิตติ์ นาทา (2558). กลยุทธ์การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้น
สูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(1), 67-68.
- ทีศนา แคมมณี (2548). *ศาสตร์การสอน องค์กรความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญญารัตน์ ชื่นแสงจันทร์ (2563). ครูกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสาร
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 1(1), 31-44.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). *เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- พัชรี ทองเรือง ปัญญา เลิศไกร และ กันตภน หนูทองแก้ว. (2560). รูปแบบชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ที่ยั่งยืน. *นาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 9(2).
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design*. กรุงเทพฯ:
ข้างทอง.
- ศูนย์พัฒนาและประยุกต์วิชาการ (2568). *การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการอ่าน)*. เรียกใช้เมื่อ 12
มี น ำ ค ม 2568 จ ำ ก [https://adacstou.wixsite.com/adacstou/single-
post/2017/07/06/](https://adacstou.wixsite.com/adacstou/single-post/2017/07/06/)
- สมพร โกมารทัต (2555). รูปแบบการจัดการโปรแกรมภาษาญี่ปุ่นระดับอุดมศึกษาเพื่อธุรกิจนำ
เที่ยว. ใน *คู่มือนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา*.
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Office of the National Primary Education Commission. (2001). *Self-development
report of school personnel regarding to student-centered learning
process*. Bangkok: Office of the National Primary Education Commission.
- R., Oxford (1990). *Language Learning Strategies: What every teacher should
know*. Boston, MA.: Heinle & Heinle.

Strickland, ADDIE (2024). *Idaho State University College of Education Science, Math & Technology Education*. Retrieved from. <http://www.ed.isu.edu/addie/index.htm>